

EUROPEES PARLEMENT

2004



2009

Commissie constitutionele zaken

2004/2001(BUD)

3 september 2004

ADVIES

van de Commissie constitutionele zaken

aan de Begrotingscommissie

inzake de algemene ontwerpbegroting van de Europese Unie voor het
begrotingsjaar 2005
(C5-0300/2004 – 2004/2001(BUD))

Afdeling III, Commissie

Rapporteur voor advies: Gérard Onesta

BEKNOPTE MOTIVERING

In 2005 zal de begroting voor het eerst 25 lidstaten over het volledige begrotingsjaar bestrijken. Het is daarom van essentieel belang dat op alle beleidsterreinen de nodige inspanningen worden geleverd om de nieuwe lidstaten snel te integreren en vertrouwd te maken met de interne gang van zaken van de Europese Unie, in het bijzonder met haar institutionele structuur en besluitvormingsprocedures. Voorts heeft de intergouvernementele conferentie (IGC) op 18 juni 2004 een ontwerpgrondwet voor Europa aangenomen. Na de laatste juridische en linguïstische revisies van de tekst zal deze grondwet aan de burgers van de lidstaten moeten worden gepresenteerd en uitgelegd, vooral in het groeiende aantal landen die hun burgers bij referendum over deze grondwet willen laten beslissen. Tenslotte zal het debat over het toekomstige financieel kader vanaf 2006, dat de Commissie in februari 2004 op gang heeft gebracht, van invloed zijn op een vlot verloop van de begrotingsonderhandelingen.

In het voorontwerp van begroting bedraagt het totale maximum van de betalingskredieten voor 2005 € 114,2 mrd, hetgeen overeenkomt met 1,08% van het BNI. Het maximum voor intern beleid (rubriek 3 van de financiële vooruitzichten) stijgt nominaal met € 290 mln, d.w.z. + 3,3% ten opzichte van de begroting van 2004. Beduidend hogere cijfers ten opzichte van de begroting 2004 zijn te vinden op een van de beleidsterreinen die voor deze commissie van belang zijn, onderwijs en cultuur (+ € 37 mln). Volgens de naar activiteit onderverdeelde ('activity based') begroting zijn de begrotingsposten die voor de Commissie constitutionele zaken van belang zijn, te vinden in de titels 15 (onderwijs en cultuur), 16 (pers en communicatie) en 25 (beleidscoördinatie en juridisch advies).

In 2005 moet elke mogelijke inspanning worden gedaan om de burgers van de Unie het besef bij te brengen van hetgeen bij de komende hervormingen van de Europese Unie op het spel staat. Indien dit niet lukt, is het gevaar groot dat de ontgoocheling over de Europese Unie, die door opinieonderzoek de laatste jaren is gebleken, nog wordt versterkt. De Commissie constitutionele zaken wil zich daarom richten op de volgende aspecten:

- informatiesteunpunten;
- het Prince-programma;
- het Jean-Monnet-actieprogramma (Europese integratie aan de universiteiten);
- subsidies voor instellingen die op constitutioneel gebied werkzaam zijn, waaronder het Europa-College (15 02 01 02), het Europees Universitair Instituut te Florence (15 02 01 03), de Academie voor Europees recht in Trier (15 02 01 03), het Europees Instituut voor bestuurskunde te Maastricht (15 02 01 05), de Vereniging "Ons Europa", subsidies aan Europese denktanks en aan organisaties die de Europese gedachte promoten (15 06 01 03), het Jean Monnet-huis en het Robert Schuman-huis (15 06 01 06);
- uitzending en opslag op het Internet van plenaire vergaderingen en andere belangrijke openbare bijeenkomsten.

Met uitzondering van post 16 05 01 (zie hierna) zijn in de door de Raad goedgekeurde ontwerpbegroting de door de Commissie in het voorontwerp van begroting (VOB) voorgestelde bedragen niet gewijzigd.

INFORMATIECENTRA (16 05 01)

Zoals hierboven opgemerkt, moet de ontwerpgrondwet voor Europa onder het publiek worden gebracht en uitgelegd, ook al met het oog op de referenda die in ten minste elf lidstaten zullen worden gehouden. Krachtige ondersteuning van het werk van de informatiesteunpunten is daarom van groot belang. In haar VOB heeft de Commissie een krediet van € 17,75 mln opgenomen onder post 16 05 01, een toename van 3,8%. De Commissie constitutionele zaken beschouwt dit bedrag als adequaat. In de ontwerpbegroting wordt echter voorgesteld het bedrag van 2004, namelijk € 17,1 mln te handhaven. Gezien de informatieve taken die in 2005 moeten worden aangepakt, is dit niet acceptabel.

PRINCE-PROGRAMMA, AFDELING "DEBAT OVER DE TOEKOMST VAN DE EUROPESE UNIE" (25 03 02)

Het Prince-programma is een informatieprogramma dat het publiek meer bewust moet maken van de belangrijkste politieke prioriteiten van de Europese Unie, zoals de euro of de uitbreiding. In haar VOB voor 2005 heeft de Commissie kredieten tot een totaal van € 1,5 mln gereserveerd voor post 25 03 02, terwijl voor die post in 2004 € 4,5 mln was uitgetrokken. Steun voor een breed publiek debat over de toekomst van Europa is echter meer dan ooit geboden nu de burger met de ontwerpgrondwet voor de Unie vertrouwd moet worden gemaakt. Dit geldt des te meer nu de opkomst bij de laatste Europese verkiezingen zo laag is geweest. De door de Commissie voorgestelde verlaging is dus onaanvaardbaar.

Om deze redenen stelt de Commissie constitutionele zaken voor de middelen voor het Prince-programma onder post 25 03 02 te verhogen, om dit te voorzien van de kredieten die nodig zijn om de burgers van de 25 lidstaten behoorlijk voor te lichten over het Europese integratieproces en om het publieke debat te bevorderen. Deze krachtiger financiering zou moeten bestaan in extra kredieten tot een bedrag van 3,5 miljoen euro, waarmee het totaal op € 5 mln wordt gebracht. Deze middelen dienen te worden gebruikt om het publiek meer bewust te maken van het ontwerp-Constitutioneel Verdrag en de Europese burgers in grotere mate te betrekken bij het debat over de structuur van de toekomstige Europese Unie, een structuur waarover een meerderheid van die burgers bij referendum hun goedkeuring zullen moeten uitspreken.

JEAN MONNET-ACTIEPROGRAMMA: EUROPESE INTEGRATIE AAN UNIVERSITEITEN (15 02 01 01)

De laatste jaren moest de instelling van leerstoelen uit hoofde van het Jean Monnet-actieprogramma tijdelijk worden teruggeschroefd, omdat gedurende enige tijd alle kredieten werden gereserveerd voor instelling van leerstoelen in de nieuwe lidstaten en aan universiteiten in derde landen. Dat was toen volkomen terecht, maar deze aanpak mag niet ten koste gaan van de andere doelstellingen van het actieprogramma in de 25 lidstaten.

Het Jean Monnet-actieprogramma is het enige rechtstreekse actieprogramma dat tot doel heeft de Europese integratiegedachte op universitair niveau te verbreiden. Academics zijn bovendien belangrijke opiniemakers met het oog op het debat over de toekomst van Europa, zoals werd benadrukt in Verklaring 23 bij het Verdrag van Nice, waar zij worden genoemd als belangrijke discussiepartners in dat constitutioneel debat.

De Commissie constitutionele zaken acht het dus noodzakelijk om het krediet voor

begrotingsonderdeel 15 02 01 01 met 2% te verhogen, evenals de meeste andere onderdelen van artikel 15 02 01. Het bedrag komt daarmee op € 3,876 mln.

COMMUNAUTAIRE SUBSIDIES VOOR ORGANISATIES DIE DE EUROPESE GEDACHTE BEVORDEREN

De subsidies die uit deze post worden toegekend, zijn bedoeld ter ondersteuning van instellingen die op Europees niveau actief zijn, en als bijdrage aan de financiering van instellingen en projecten die onderzoek naar Europese integratie trachten aan te moedigen. Sommige van deze instellingen richten zich op thema's op constitutioneel gebied.

Tot voor kort bestonden er twee verschillende soorten begrotingslijnen in de Gemeenschapsbegroting: lijnen in deel A van de begroting ter dekking van administratieve uitgaven, en lijnen in deel B ter dekking van operationele uitgaven. Een aantal jaren lang werden er aan organisaties van Europees belang op jaarbasis, op initiatief van het Parlement, maar zonder rechtsgrondslag, uit deel A van de begroting subsidies toegekend. Zulke subsidies werden toegekend ofwel door schepping van speciale begrotingslijnen (b.v. voor het Europese Universitaire Instituut te Florence) of door "reservering", d.w.z. toewijzing van bedragen onder een bepaalde begrotingslijn aan bij name genoemde ontvangers. Sinds het onderscheid tussen administratieve en operationele uitgaven in klassieke zin en de mogelijkheid van reservering door de komst van Activity Based Budgeting en het nieuwe Financieel Reglement zijn afgeschaft, heeft de Commissie verschillende programma's voorgesteld om deze categorie begrotingslijnen die tot dan toe een rechtsgrondslag ontbeerden, onder te brengen. Deze voorstellen zijn kort voor de parlementaire verkiezingen van juni in werking getreden: twee ervan bevatten bijlagen met lijsten van bij name genoemde ontvangers aan wie bij wijze van uitzondering en in afwijking van het Financieel Reglement, in 2004 en 2005 subsidies *kunnen* worden toegekend zonder dat de Commissie daarvoor een oproep voor indiening van voorstellen hoeft te doen uitgaan.

Een aantal van de organisaties die voor de Commissie constitutionele zaken van belang zijn, vallen onder deel 1 en 3A van Besluit nr. 791/2004/EG van het Parlement en de Raad van 21 april 2004 (PB L 138 van 30.4.2004) ter bevordering van op Europees niveau actieve organisaties en ter ondersteuning van gerichte activiteiten op het gebied van onderwijs en opleiding, namelijk het Europa-College (€ 4,348 mln), het Europees Universitair Instituut te Florence (€ 4,776 mln), de Academie voor Europees Recht te Trier (€ 1,581 mln), het Europees Instituut voor bestuurskunde in Maastricht (€ 0,839 mln) (alle genoemd in bijlage, Actie 1) en de Jean Monnet-leerstoelen (bijlage, Actie 3A). Tevens zijn er nog enkele andere onderwijsinstellingen die onder dit deel van deze rechtsgrondslag vallen (Europees Interuniversitair Centrum voor mensenrechten en democratie, Europees Agentschap voor ontwikkeling van het onderwijs voor leerlingen met bijzondere behoeften en het Internationaal Centrum voor Europese scholing). Met dit besluit heeft een financiële enveloppe van € 77 mln, gedurende drie jaar, waarvan 58% tot 65% kan worden aangewend voor actie 1A. Dat betekent een bedrag van € 14,88 tot 16,68 mln per jaar. Voor 2004 bedroeg het budget voor actie 1A € 14,151 mln. Voor 2005 wordt een enveloppe van € 16,116 mln voorgesteld. Bedacht moet worden dat elke verhoging voor één organisatie bijna automatisch ten koste gaat van andere organisaties die uit dezelfde (sub)enveloppe worden gefinancierd, of van de begroting van 2006 voor dezelfde organisaties.

Andere organisaties die voor de Commissie constitutionele zaken van belang zijn, vallen onder

besluit 100/2004 van 26 januari 2004 (PB L 30 van 4.2.2004), het actieprogramma ter bevordering van actief Europees burgerschap ("civic participation"), zoals de Vereniging "Ons Europa" (€ 0,612 mln, een verhoging van 2% ten opzichte van 2004), subsidies aan Europese denktanks en organisaties die de Europese gedachte bevorderen (€ 2,405 mln, geen verhoging ten opzichte van 2004 omdat hier het degressiviteitsbeginsel geldt) en steun voor het Jean Monnet-huis en het Robert Schuman-huis (€ 0,383 mln, een toename van 2% ten opzichte van 2004). Dit besluit kent een financiële referentie van € 72 mln voor een periode van drie jaar, waaruit een breed scala van organisaties moet worden gefinancierd, waaronder bijvoorbeeld het platform van de Europese NGO's, vakbonden, de Europese Raad voor vluchtelingen en in ballingschap levenden en jumelage van steden. Ook hier zou elke verhoging die voor één organisatie wordt voorgesteld ten koste gaan van andere organisaties of van de begroting voor 2006.

In haar VOB voor 2005 heeft de Commissie de voor de meeste van deze instellingen gereserveerde kredieten licht verhoogd (met 2%, in overeenstemming met de inflatie), namelijk de subsidies waarvoor niet het degressiviteitsbeginsel geldt (artikel 113 Financieel Reglement, zoals uitdrukkelijk vermeld in de besluiten 791/2004 en 100/2004). De Commissie constitutionele zaken is ingenomen met de forsere verhoging van de middelen voor twee instellingen, namelijk het Europa-College (toename van 50% ten opzichte van 2004) en het Europees Universitaire Instituut (toename van 8,5%), waardoor de voor deze posten gereserveerde kredieten in overeenstemming zullen zijn met het toegenomen aantal kandidaten en studenten waarop na de uitbreiding moet worden gerekend.

De rapporteur wil in dit stadium geen verdere verhoging voor enige particuliere organisatie voorstellen boven hetgeen in de VOB is voorzien, wegens de beperkte omvang van de financiële enveloppen voor de betrokken rechtsgrondslagen en de betrokkenheid van verschillende commissies. Hij staat niettemin open voor suggesties van de andere leden.

UITZENDING EN OPSLAG VIA HET INTERNET VAN PLENAIRE VERGADERINGEN EN ANDERE BELANGRIJKE OPENBARE VERGADERINGEN

De uitzending via het Internet van de door de instellingen van de Europese Unie georganiseerde openbare debatten en vergaderingen moet verder worden uitgebreid. Wat het Parlement betreft, kan de opslag op een speciale "drive" van uitgezonden plenaire vergaderingen, met de daarbij geleverde vertolking in alle talen, dienen als een aantrekkelijk alternatief voor de traditionele "regenboog"-bestanden. Aan het Bureau dus het verzoek om verdere stappen in deze richting te nemen.

CONCLUSIES

De Commissie constitutionele zaken verzoekt de ten principale bevoegde Begrotingscommissie onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

1. gezien de politieke en constitutionele veranderingen die de Europese Unie in 2005 heeft voor te bereiden, moet het werk van de informatiecentra krachtig worden gesteund, waarbij hun belangrijkste taak is het Europees publiek vertrouwd te maken met de ontwerpgrondwet voor Europa die op 18 juni 2004 door de staatshoofden en regeringsleiders is aangenomen;
2. het constitutioneel debat over de verdere ontwikkeling van de Europese Unie zal volgend jaar

doorgaan, waarbij rekening moet worden gehouden met de institutionele structuur van een Europa met 25 lidstaten en de nieuwe rol van de Unie in de wereld. Het Prince-programma, dat voorziet in de nodige middelen om het debat over deze onderwerpen buiten de instellingen aan te moedigen, zal daardoor nog meer aan belang winnen dan tot dusver;

3. de voorbereiding van de ontwerpgrondwet door de Conventie over de toekomst van Europa en de werkzaamheden van de Intergouvernementele Conferentie hebben veel profijt gehad van de bijdragen van academici en denktanks. Nu de belangrijke constitutionele kwesties binnen de instellingen en in de media van alle lidstaten onderwerp van bespreking zullen blijven, vooral in aanloop naar de referenda over de grondwet, moet worden gezorgd voor voldoende financiering van universitaire centra en denktanks die in constitutionele aangelegenheden zijn gespecialiseerd;
4. het Bureau wordt verzocht om verdere actie te ondernemen in de richting van gegevensopslag op een speciale drive van uitgezonden plenaire vergaderingen, met vertolking in alle talen, als alternatief voor de traditionele "regenboog"-bestanden, en zo nodig de kredieten hiervoor in de Parlementsbegroting versterken.

PROCEDURE

Titel	De algemene ontwerpbegroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2005
Procedurenummer	C5-0300/2004 – 2004/2001(BUD)
Commissie ten principale	BUDG
Nauwere samenwerking	
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Gérard Onesta 27.7.2004
Behandeling in de commissie	27.7.2004 2.9.2004
Datum goedkeuring suggesties	2.9.2004
Uitslag eindstemming	voor: 18 tegen: 4 onthoudingen: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Jens-Peter Bonde, Carlos Carnero González, Richard Corbett, Jean-Luc Dehaene, Andrew Nicholas Duff, Bronisław Geremek, Genowefa Grabowska, Ignasi Guardans Cambó, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jo Leinen, Íñigo Méndez de Vigo, Borut Pahor, Marie-Line Reynaud, Alexander Stubb, Johannes Voggenhuber, Wojciech Wierzejski
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers	Mercedes Bresso, Stavros Lambrinidis, Ashley Mote, Gérard Onesta, Georgios Papastamkos, Secondo (Mauro) Zani
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 178, lid 2)	